

Veľký prieskum Globsecu: Každý tretí Slovák chce totalitu, médiám verí len polovica ľudí. Podpora NATO však rastie (+ grafy)

https://dennikn.sk/3970738/velky-prieskum-globsecu-kazdy-treti-slovak-chce-totalitu-mediam-veri-takisto-najmenej-ludi-podpora-nato-vsak-rastie-grafy/?rtm_click=a1ccdc33&rtm_source=newsletter_daily&rtm_medium=email&rtm_campaign=daily-newsletter-2.5.2024-personalized&rtm_content=241771

2. mája 2024 12:30

Viac ako tretina Slovákov považuje mimovládne organizácie za „zahraničných agentov“ a len polovica obyvateľov verí takzvaným mainstreamovým médiám.

Ak by ste si mali vybrať medzi demokraciou a totalitou bez riadnych pravidelných volieb, čo by ste si zvolili?

Až tretina Slovákov by si vybrala to druhé, teda totalitárny režim bez pravidelnej možnosti hlasovať o tom, aké politické strany ich budú zastupovať.

Vyplýva to z najnovšieho rozsiahleho prieskumu [Globsec Trends](#). Jeho autori sa to isté pýtali aj v ďalších krajinách strednej a východnej Európy vrátane Česka, Poľska, pobaltských štátov, ale aj Rumunska či Bulharska.

Nikde inde nenamerali také vysoké percento ľudí preferujúcich totalitu ako práve na Slovensku, v Česku boli tieto čísla podobné. Vynikáme aj tým, ako málo ľudí u nás považuje Rusko za hrozbu, ale aj percentom populácie, ktorá USA nepovažuje za spojenca.

V porovnaní s okolitými či blízkymi krajinami vrátane Pobaltia či Rumunska sme na tom zle, aj pokiaľ ide o dôveru voči mainstreamovým médiám či mimovládkam. Autori výskumu to pripisujú dezinformačnej kampani, ktorú podporujú aj vládni politici.

Podrobnejšie grafy nižšie v článku

Podpora NATO u nás klesla, ale vrátila sa späť

Výskum sa zameriaval aj na podporu NATO či EÚ, pričom v oboch prípadoch sa pohybuje okolo priemeru. Celkovo len 16 percent obyvateľov strednej a východnej Európy chce vystúpiť z EÚ. Tu sa pohybuje okolo priemeru, ale už nepatríme ku krajinám, kde bola podpora EÚ jedna z najvyšších.

No podpora Aliancie u nás vlani pomerne prudko klesla, podľa autorov štúdie Globsec Trends pravdepodobne v dôsledku dezinformačnej vojny zo strany Ruska, ale aj vplyvom domácich politikov. Tento rok sa však vrátila na vyššie čísla z predošlých rokov.

„Rozsiahle dezinformačné kampane vedené domácimi aj zahraničnými subjektami zamerané na otázky, ako sú Dohoda o obrannej spolupráci medzi Slovenskom a USA alebo údajná plánovaná mobilizácia a nasadenie slovenských vojakov na Ukrajinu, prispeli k negatívnemu vnímaniu Aliancie,“ tvrdí Katarína Klingová z Globsecu.

Nepriaznivý trend vnímania Aliancie sa podľa Klingovej podarilo čiastočne zvrátiť, čo pripisuje „efektívnej strategickému komunikácii „zo strany verejných inštitúcií“. „Aj vstup Fínska a Švédska do NATO prispeli k posunom v názoroch Slovákov smerom k pozitívnejšiemu pohľadu na Alianciu,“ hovorí expertka.

Vlaňajší pokles podpory NATO na Slovensku šéf Globsecu Robert Vass vtedy okomentoval takto: „Niektoré krajiny sa dokázali viac zjednotiť a zahraničnopolitické postoje k Západu, k euroatlantickej integrácii sa posilnili. V iných krajinách, napríklad aj na Slovensku, sa posilnilo práve podhubie pre šírenie dezinformácií, ktoré zásadne polarizujú spoločnosť či podkopávajú dôveru v demokraciu a euroatlantickú jednotu.“

Smer napríklad dlhodobo kritizoval Obrannú dohodu s USA (DCA), no po vyhratých voľbách otočil. Minister obrany Robert Kaliňák ju v marci obhajoval.

„Zmluva DCA so Spojenými štátmi by mala Slovensku priniesť vyššiu bezpečnosť,“ [povedal v Sobotných dialógoch RTVS 13. marca.](#)

Najvyššiu podporu si NATO tradične drží v pobaltských štátoch, ale najmä v Poľsku, kde sa v posledných rokoch pohybuje vysoko nad úrovňou 90 percent (na Slovensku je to 69 percent).

Len 3 percentá Slovákov chcú Ukrajinu v NATO

Slovensko vyčnieva aj v počte ľudí, ktorí považujú USA za hrozbu, a, naopak, aj v percente tých, ktorí si nemyslia, že Rusko ohrozuje našu bezpečnosť.

Výskumníci sa pýtali aj na Ukrajinu. Jej členstvo v EÚ podporuje len 11 percent Slovákov, to sú však rovnaké alebo podobné čísla ako v prípade Poľska (11 %) či Česka (10 %). No len 3 percentá Slovákov podporujú vstup Ukrajiny do NATO, to je spolu s Bulharskom (2 %) najmenej zo všetkých skúmaných krajín.

Prieskum sa pýtal aj na dôveru Slovákov k mainstreamovým médiám – tá sa u nás pohybuje len na úrovni 50 percent.

„Zatiaľ čo 50 percent Čechov aj Slovákov dôveruje štandardným médiám a 73 % verí, že ich médiá sú buď relatívne, alebo úplne slobodné, informačné prostredie v týchto dvoch krajinách je odlišné,“ tvrdia autori správy.

Narážajú pritom na pokusy slovenskej vlády ovládnuť verejnoprávnu RTVS, ale aj pokusy zasahovať do spravodajstva súkromných televízií.

Slováci príliš neveria ani mimovládnym organizáciám, podľa prieskumu im dôveruje len 52 percent respondentov. Naopak, až 38 percent Slovákov si myslí, že mimovládne organizácie sú „zahraniční agenti“.

Podpora mimovládnych organizácií je na Slovensku zo skúmaných krajín najnižšia. V Česku verí mimovládkam 66 percent opýtaných, v Maďarsku až 83 percent.

Česi majú radi liberálnu demokraciu

U našich západných susedov prikladajú demokratickým hodnotám na prvý pohľad väčší význam ako u nás.

Až 93 percent Čechov uznáva, že je „dôležité žiť v liberálnej demokracii“, v ktorej existujú individuálne práva a sú chránené práva a slobody, tvrdia autori správy. Okrem toho 73 % českých respondentov súhlasí s tým, že práva LGBTI+ ľudí, ako napr. právo na manželstvo, by mali byť zaručené, čo predstavuje najvyššiu úroveň podpory v regióne strednej a východnej Európy.

Podobné rozdiely vidieť aj pri vnímaní Ruska a USA. Rozdiely medzi nami a Českom či Poľskom ilustruje aj tento graf:

„Zatiaľ čo iné krajiny v regióne zažívajú politické turbulencie, Česko si udržiava relatívne stabilnú situáciu na politickej scéne, ktorá podporuje vnímanie hrozby, ktoré predstavujú krajne pravicové ideológie,“ tvrdí pre Globsec Katarína Šefčíková z Pražského inštitútu bezpečnostných štúdií. „V poslednom čase české orgány zintenzívnili úsilie na stíhanie členov krajne pravicových nacionalistických komunít, ktorí boli uznaní za vinných z podnecovania k nenávisti,“ dodáva.

Poľsko zase v regióne vyniká spomínanou vysokou podporou NATO, ktorá je tam až na úrovni 94 percent.

Maďarsko je zase výnimočné tým, že až 34 percent ľudí tam považuje Čínu za strategického partnera, čo je najviac spomedzi všetkých skúmaných krajín.

Najhoršie sme však dopadli pri kľúčovej otázke – či podporujeme demokraciu alebo totalitu. Až viac ako každý tretí Slovák si myslí, že sa im lepšie žilo v krajine, kde nie sú „pravidelné voľby“ a vládne tu totalita. Ako vidieť na grafe nižšie, v Poľsku si to myslí len 17 percent a v Maďarsku len každý desiaty opýtaný.